प्रथम आवर्त परीक्षा - 2017-18

कक्षा-अष्टमी

विषयः- संस्कृतम्

अवधिः-सार्धैकहोरापर्यन्तम् **पूर्णांकाः-४०**

नाम .... **वर्ग** ....

अनुक्रमांक .... **दिनांक** ....

हस्ताक्षर निरीक्षक .... **जाँचकर्ता** ....

प्राप्तांक ....

खण्ड-क अपठित अवबोधनम्

प्रश्नः१- अधोलिखितम् अनुच्छेदं पठित्वा तस्याधः प्रदत्तानां प्रश्नानाम् उत्तराणि लिखत- **५**

युवकः अचिन्तयत्-अयं घटः सक्तुभिः पूर्णः अस्ति।अनेन दुर्भिक्षे शतं रूप्यकाणि भविष्यन्ति।तैः अहम् अजाद्वयं क्रेष्यामि।शनैः शनैःअजानां समूहः भविष्यति।तेन अहम् क्रमशः गाः महिषीः वडवाः च क्रेष्यामि।तेन बहुसुवर्णं प्राप्स्यामि।

एकपदेन उत्तरत **३**

(क) कः अचिन्तयत् ?

१- घटः २ - पूर्णः ३ - युवकः

उत्तरम् --------------------।

(ख) - घटः कैः पूर्णः अस्ति ?

१- सक्तुभिः २ -शनैः ३ - तैः ४ - कैः

उत्तरम् --------------------।

(ग) - कदा शतं रूप्यकाणि भविष्यन्ति ?

१-प्रातः २- सायम् ३ -दुर्भिक्षे ४- सुभिक्षे

उत्तरम् ---------------------।

पूर्णवाक्येन उत्तरत: **२**

युवकः किम् अचिन्तयत् ?

उत्तरम् ---।

खण्ड - ख - रचनात्मकं लेखनम् - ८

प्रश्नः१- मञ्जूषातः अव्ययपदानि चित्वा कथां पूरयत **४**

(सहसा, दूरे, क्रमशः, यदा, तदा, परन्तु, यदि, तर्हि)

एकस्मिन् वने कश्चन व्याधः जालं विस्तीर्य-----------स्थितः।----------------आकाशे सपरिवारः कपोतराजः चित्रग्रीवः निर्गतः ।--------------------तण्डुलकणानामुपरि कपोतानां लोभो जातः ।-------------राजा तत्र सहमतः नासीत् ।तस्य युक्तिः आसीत्------------------------निर्जने वने कोपि मनुष्यो नास्ति-------------कुतो वा तण्डुलकणानां सम्भवः ?-------------राग्यः उपदेशमस्वीकृत्य ते नीचैः आगता,---------------जाले निपतिताः ।अतः उक्तम्-------------विदधीत न क्रियाम्।

प्रश्नः२- अधोलिखिते पदे प्रयुज्य द्वे वाक्ये रचयत **४**

यत्नः , लोके

उत्तरम् ---।

उत्तरम् ---।

खण्ड - ग - अनुप्रयुक्त व्याकरणम् ---१२

प्रश्न:१ -अधोलिखितानि पदानि निर्देशानुसारं परिवर्तयत **३**

यथा- गिरिशिखर	(सप्तमी-एकवचने)	----गिरिशिखरे
पथिन्	(सप्तमी एकवचने)	---- ---------
राष्ट्र	(चतुर्थी एकवचने)	---- ----------
पाषाण	(सप्तमी एकवचने)	---- ----------
यान	(द्वितीया बहुवचने)	---- ----------
शक्ति	(प्रथमा एक्वचने)	---- ---------
पशु	(सप्तमी बहुवचने)	---- ---------

प्रश्न:२ - विलोमपदानि योजयित्वा लिखत **३**

पुरतः	विरक्तिः
स्वकीयम्	आगमनम्
अनुरक्तिः	पराकीयम्
गमनम्	साहसः
भीतिः	पृष्ठतः
सृजति	नाशयति

उत्तरम् -

पुरतः	-----------
स्वकीयम्	-----------
अनुरक्तिः	-----------
गमनम्	-----------
भीतिः	-----------
सृजति	-----------

प्रश्न:३ -अधोलिखितेषु वाक्येषु कर्तृपदं क्रियापदं च चित्वा लिखत --- **३**

वाक्यनि	कर्ता	क्रिया
यथा - सन्तः मधुरसूक्तरसं सृजन्ति ।	सन्तः	सृजन्ति
१- निर्गुणम् प्राप्य भवन्ति दोषाः ।	-----------	-------------
२- मधुमक्षिका माधुर्यम् जनयेत् ।	----------	-------------
३- पिशुनस्य मैत्री यशः नाशयति।	-----------	-------------

प्रश्न:४ -अधोलिखित-तद्भव-शब्दानां कृते संस्कृतपदानि लिखत -- **३**

यथा - कंजूस	कृपणः
कड़वा	----------
पूंछ	----------
लोभी	----------
मधुमक्खी	----------
तिनका	----------
कूआँ	**----------**

खण्ड - घ - पठितावबोधनम्--१५

घ - १ -अधोलिखितं गद्यांशं पठित्वा निर्देशानुसारं प्रश्नानाम् उत्तराणि लिखत - ६

कस्मिंश्चित् वने खरनखरः नाम सिंहः प्रतिवसति स्म । सः कदाचित् इतस्ततः परिभ्रमन् क्षुधार्तः न किञ्चिदपि आहारं प्राप्तवान्। ततः सूर्यास्तसमये एकां महतीं गुहां दृष्ट्वा सः अचिन्तयत् -नूनम् एतस्यां गुहायां रात्रौ कोऽपि जीवः आगच्छति ।

१ - एकपदेन उत्तरत २

क -सिंहस्य नाम किम् अस्ति ?

उत्तरम् ---------------।

ख - सिंहः कदा गुहाम् अपश्यत् ?

उत्तरम्-----------------।

ग - गुहा कीदृशी आसीत् ?

उत्तरम्-----------------।

घ - गुहायां रात्रौ कः आगच्छति ?

उत्तरम्------------------।

२ - पूर्णवाक्येन उत्तरत - ४

क - गुहां दृष्ट्वा सिंहः किम् अचिन्तयत् ?

उत्तरम्--

------------------।

ख - परिभ्रमन् सिंहः किम् न प्राप्त्वान् ?

उत्तरम्--

------------------।

ग - २ -घटनाकमानुसारं वाक्यानि लिखत - ३

क - गुहायाः स्वामी दधिपुच्छः नाम शृगालः समागच्छत् ।

ख - सिंहः एकां महतीं गुहाम् अपश्यत्।

ग - परिभ्रमन् सिंहः क्षुधार्तो जातः ।

घ - दूरस्थः शृगालः रवं कर्तुमारब्धः ।

ङ - सिंहः शृगालस्य आह्वानमकरोत् ।

च - गुहायां कोऽपि अस्ति इति शृगालस्य विचारः ।

उत्तरम् -

१ --।

२ --।

३ --।

४ --।

५ --।

६ --।

घ - ३ -रेखांकितानि पदानि आधृत्य प्रश्ननिर्माणं कुरुत - **३**

क - नद्यः सुस्वादुतोयाः भवन्ति ।

उत्तरम् ---?

ख - लुब्धस्य यशः नश्यति

उत्तरम् --?

ग - मधुमक्षिका माधुर्यमेव जनयति ।

उत्तरम् --?

घ - ४ -श्लोकांशेषु रिक्तस्थानानि पूरयत - **३**

क - समुद्रमासाद्य-------------------------।

ख - तद्भागधेयं--------------- पशूनाम्।

ग - विद्याफलं --------------- कृपणस्य सौख्यम् ।